

Rapport

Den statliga sektorn 2018

EKONOMISTYRNINGSVERKET

ESV:s rapporter innehåller regeringsuppdrag, uppdrag från myndigheter och andra instanser eller egeninitierade utredningar.

Publikationen kan laddas ner som pdf-fil och beställas från www.esv.se

Datum: 2019-06-12

Dnr: 2019-00699

ESV-nr: 2019:35

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Lars Nordkvist, Joulia Cerón

Förord

Ekonomistyrningsverket överlämnar årligen underlag till årsredovisning för staten till regeringen. Årsredovisningen för staten omfattar de statliga myndigheterna inklusive affärsverken. Genom att Riksbanken och AP-fonderna faller utanför den avgränsning som görs för statens konsoliderade balans- och resultaträkningar i årsredovisningen för staten är den statliga sektorn i realiteten större. Därför görs denna sammanställning i syfte att ge en samlad och översiktlig bild över samtliga verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över.

Enligt 22 § förordningen (2011:231) om underlag för årsredovisning för staten lämnar Ekonomistyrningsverket i anslutning till att myndigheten lämnar sitt underlag till regeringen denna sammanställning som förutom myndigheterna under riksdagen och regeringen omfattar:

1. Bolag (inklusive banker och finansinstitut) där statens ägarandel uppgår till minst 20 procent,
2. AP-fonderna
3. Riksbanken, och
4. Allmänna arvsfonden

I detta ärende har generaldirektör Clas Olsson beslutat. Utredare Joulia Cerón har varit föredragande. I den slutgiltiga handläggningen har också avdelningschef Pia Heyman, enhetschef Lena Malmqvist och utredare Lars Nordkvist deltagit.

Innehåll

Förord	3
1 Den statliga sektorn	5
Sammanställning av verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över	5
1.1 Den statliga sektorns förmögenhet	6
1.1.1 Elimineringar	8
1.2 Premiepensionssystemet	10
1.3 AP-fonderna och premiepensionssystemet	10
1.4 Statliga bolag, banker och finansinstitut	12
1.5 Riksbanken	13
1.6 Den statliga sektorn 1992-2018	13

1 Den statliga sektorn

Sammanställning av verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över

De konsoliderade resultat- och balansräkningarna samt finansieringsanalysen i årsredovisningen för staten omfattar de statliga myndigheterna inklusive affärsverken. Genom att Riksbanken och AP-fonderna faller utanför den avgränsning som görs för statens konsoliderade balans- och resultaträkningar i årsredovisningen för staten är den statliga sektorn i realiteten större.

Sammanställningen i denna rapport görs i syfte att ge en samlad och översiktlig bild över samtliga verksamheter som staten har ett väsentligt inflytande över. När det gäller bolag, banker och finansinstitut har väsentligt inflytande definierats som att staten har en ägarandel om minst 20 procent i de aktuella organisationerna, vilket är i överensstämmelse med definitionen av intresseföretag i årsredovisningslagen (1995:1554). Därmed ingår inte stiftelser på grund av att de är självägande.

Sammanställningen av den statliga sektorn inkluderar därmed förutom myndigheterna även statliga bolag och finansinstitut, Riksbanken och AP-fonderna. Även Allmänna arvsfonden redovisas här med hänsyn till det väsentliga inflytande staten har i verksamheten utan att ha någon ekonomisk ägarandel. Nationalräkenskaperna redovisar premiepensionssystemet i hushållssektorn i enlighet med principer fastställda av Europeiska unionen. Redovisningen av den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital i tabell 1 inkluderar således inte premiepensionssystemet utan endast den statliga sektorn. Premiepensionssystemets samlade tillgångar, skulder och kapital redovisas i stället i särskild ordning i tabell 3.

Sammanställningen, som bygger på organisationernas officiella årsredovisningar, ger en uppfattning om den totala statliga bokförda förmögenheten.

1.1 Den statliga sektorns förmögenhet

Den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital framgår av tabell 1. När det gäller de tillgångar och skulder som bara indirekt ägs av staten har statens andel räknats med hänsyn tagen till ägarandelen om den uppgår till minst 20 procent. Ägande i företag där statens ägarandel är mindre än 20 procent ingår som värdepappersinnehav bland myndigheternas redovisade tillgångar.

Någon fullständig eliminering av mellanhavanden såsom fordringar och skulder samt intäkter och kostnader har inte varit möjlig att göra eftersom underlag för detta till stor del saknas och de olika organisationernas redovisningsprinciper skiljer sig åt. Dessutom verkar de under olika regelverk. De elimineringar som gjorts för att undvika dubbelräkning framgår av tabell 2.

Efter ålderspensionsreformen under 1990-talet finansierar AP-fonderna enbart inkomstrelaterad ålderspension inom pensionssystemets så kallade fördelningsdel. Aktivitets- och sjukersättning (tidigare förtidspension) och efterlevandepension finansieras från statens budget. Tidigare finansierade AP-fonderna delar av dessa förmåner. För att delvis motverka den ökade belastning på statens budget som reformen innebar, överfördes successivt under ett antal år medel från AP-fonderna till statens budget i enlighet med riksdagens beslut. Överföringarna uppgick sammanlagt till 245 miljarder kronor. År 2004–2018 har inga medel överförts utifrån ovan nämnda beslut. Inkomstpensionssystemet, som inkluderar AP-fonderna, uppvisade enligt Pensionsmyndighetens resultatredovisning för inkomstpensionssystemet ett överskott på 147 miljarder kronor för 2018 att jämföra med ett underskott på 29 miljarder kronor 2017. Tillsammans med ingående balanserat resultat på 315 miljarder kronor uppgår det utgående överskottet till 463 miljarder kronor.

I nedanstående tabell sammanfattas den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och eget kapital för de senaste fem åren.

Tabell 1 Den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital

Miljarder kronor	2014	2015	2016	2017	2018
Myndigheter					
Summa tillgångar	1 478	1 555	1 602	1 925	1 984
Summa skulder	1 896	1 977	2 007	2 039	2 002
Nettoförmögenhet/Eget kapital	-418	-422	-405	-114	-18
Summa skulder och kapital	1 478	1 555	1 602	1 925	1 984
Statliga bolag, banker och finansinstitut					
Summa tillgångar	1 670	1 623	1 622	1 633	1 789
Summa skulder	1 317	1 291	1 322	1 302	1 437
Nettoförmögenhet/Eget kapital	353	332	300	331	352
Summa skulder och kapital	1 670	1 623	1 622	1 633	1 789
Riksbanken					
Summa tillgångar	502	663	845	870	935
Summa skulder	446	609	787	810	874
Nettoförmögenhet/Eget kapital	56	54	58	60	61
Summa skulder och kapital	502	663	845	870	935
AP-fonderna					
Summa tillgångar	1 265	1 270	1 360	1 447	1 410
Summa skulder	80	39	38	34	26
Nettoförmögenhet/Eget kapital	1 185	1 231	1 322	1 413	1 384
Summa skulder och kapital	1 265	1 270	1 360	1 447	1 410
Allmänna arvsfonden					
Summa tillgångar	7	8	8	9	9
Summa skulder	7	8	8	9	9
Nettoförmögenhet/Eget kapital	0	0	0	0	0
Summa skulder och kapital	7	8	8	9	9
Elimineringar av inomstatliga mellanhavanden					
Summa tillgångar	-664	-802	-943	-1 096	-1 134
Summa skulder	-313	-473	-647	-765	-782
Nettoförmögenhet/Eget kapital	-351	-329	-296	-331	-352
Summa skulder och kapital	-664	-802	-943	-1 096	-1 134
Den statliga sektorn totalt					
Summa tillgångar	4 258	4 317	4 494	4 788	4 993
Summa skulder	3 433	3 451	3 515	3 429	3 566
Nettoförmögenhet/Eget kapital	825	866	979	1 359	1 427
Summa skulder och kapital	4 258	4 317	4 494	4 788	4 993

Källa ESV:s underlag för årsredovisning för staten med senare kompletteringar från Finansdepartementet.

För 2018 var den statliga sektorns nettoförmögenhet 1 427 miljarder kronor efter elimineringar av inomstatliga mellanhavanden. Det är en ökning med 68 miljarder kronor jämfört med 2017.

De statliga myndigheternas nettoförmögenhet har förbättrats med 96 miljarder kronor och uppgår till -18 miljarder kronor. Förändringen av nettoförmögenheten påverkas främst av årets överskott i resultaträkningen på 106 miljarder kronor, men också av enstaka transaktioner som förändrade tillgångars eller skulders värde utan att de redovisades över resultaträkningen. Den förbättrade nettoförmögenheten är också en effekt av förändrad metod i beräkningen av upplupna skatteintäkter 2018, vilket påverkade nettoförmögenhetens utgående balans 2017 med 186 miljarder kronor.

AP-fondernas egna kapital minskade med 29 miljarder kronor, vilket främst avser årets nettobetaling av pensionsmedel till Pensionsmyndigheten och årets förlust. De statliga bolagens egna kapital ökade med 22 miljarder kronor främst till följd av årets vinst.

Riksbanken har under 2018 köpt ytterligare statsobligationer och innehavets värde har ökat med 38 miljarder kronor. Riksbanken köpte under åren 2015 - 2017 statsobligationer för betydande belopp och marknadsvärdet på de svenska statsobligationerna uppgick vid årsskiftet till 392 miljarder kronor. Riksbankens innehav utgjorde cirka 43 procent av Riksgäldens utestående stock av reala och nominella obligationer.

1.1.1 Elimineringar

Av bilaga Statliga myndigheter m.m. till Årsredovisning för staten framgår vilka myndigheter som ingår i redovisningen över den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och kapital. Statens innehav av aktier i de statliga bolagen redovisas främst av Kammarkollegiet (avsnitt Noter till balansräkningen, not 26 Andelar i hel- och delägda företag, Årsredovisning för staten 2018). Även affärsverkens innehav av aktier i koncern- och intresseföretag, liksom Riksbankens grundfond, redovisas under andelar i hel- och delägda företag. För att undvika dubbel redovisning elimineras nämnda innehav enligt tabell 2 mot summa tillgångar och nettoförmögenhet för den statliga sektorn.

Det egna kapitalet i Svenska spel och den föreslagna utdelningen från Systembolaget ingår redan som tillgångar i myndigheternas konsoliderade redovisning, framför allt som upplupna skatteintäkter. Tillgångarna elimineras därför mot nettoförmögenheten. AP-fondernas och Riksbankens innehav av statspapper (statsobligationer) har eliminerats för att undvika dubbelredovisning. Innehavet av statspapper har eliminerats med marknadsvärdet mot summa tillgångar och skulder.

Riksbankens valutalån hos Riksgäldskontoret har eliminerats för att inte redovisas dubbelt. Eliminering har skett med av Riksbanken bokfört belopp mot summa tillgångar och skulder.

Vattenfall redovisar sin andel i Kärnavfallsfonden som en tillgång, vilket i sammanställningen elimineras mot summa tillgångar och skulder.

Riksgäldskontorets kortfristiga placeringar i riksbankscertifikat elimineras mot summa tillgångar och skulder.

SBAB:s innehav av statskuldsförbindelser elimineras mot summa tillgångar och skulder.

Tabell 2 Eliminering avseende myndigheternas aktieinnehav (andelar i hel- och delägda företag) och Riksbankens valutalån m.m.

Miljoner kronor	2014	2015	2016	2017	2018
Kammarkollegiet	349 532	327 309	294 790	325 111	346 310
Riksbankens grundfond	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
<i>Affärsverk</i>					
Luffartsverket	212	123	125	90	130
Svenska kraftnät	249	257	287	296	279
<i>Bolag</i>					
Svenska spel	-	-	-	4 691	4 478
Systembolaget, föreslagen utdelning	-	-	-	282	180
Övriga myndigheter	15	17	17	17	0
Elimineras mot					
Nettoförmögenheten	350 993	328 689	296 202	331 470	352 377
Andelar i kärnavfallsfonden	31 984	34 172	36 199	38 591	42 038
AP-fondernas obligationer	52 565	34 930	37 585	42 730	37 753
SBAB:s statskuldsförbindelser	-	-	17 746	21 122	21 946
Riksgäldens riksbankscertifikat	-	-	-	70 000	33 000
Riksbankens statsobligationer	-	163 762	298 645	353 874	392 063
Riksbankens valutalån	228 331	240 537	256 723	237 905	254 802
Elimineras mot Skulder	312 880	473 401	646 898	764 222	781 602
Summa	663 873	802 090	943 100	1 095 692	1 133 979

1.2 Premiepensionssystemet

Premiepensionssystemets tillgångar ökade med 3 miljarder kronor jämfört med 2017 och uppgick vid utgången av 2018 till 1 209 miljarder kronor. Pensionsmyndigheten ansvarar för både premiepensionssystemet och uppgifter rörande inkomstgrundad pension och anslagsfinansierade pensionsförmåner m.m. Pensionsmyndighetens verksamhet ingår i den konsoliderade redovisningen i Årsredovisning för staten 2018. De förvaltade premiepensionsmedlen, inklusive de preliminärt redovisade medlen för vilka pensionsrätter ännu inte fastställts, ingår däremot inte i den konsoliderade redovisningen. Dessa redovisas i tabell 3. Det gäller även motsvarande avsättning på skuldsidan samt vissa fordrings- och skuldposter med direkt koppling till dessa medel.

Tabell 3 Premiepensionssystemets samlade tillgångar, skulder och kapital

Miljarder kronor	2014	2015	2016	2017	2018
Summa tillgångar	816	915	1 062	1 206	1 209
Summa skulder	810	908	1 053	1 195	1 197
Nettoförmögenhet/Eget kapital	6	7	9	11	12
Summa skulder och kapital	816	915	1 062	1 206	1 209

1.3 AP-fonderna och premiepensionssystemet

AP-fondernas tillgångar minskade med 37 miljarder kronor och skulderna minskade med 8 miljarder kronor. AP-fondernas egna kapital minskade med 29 miljarder kronor och uppgick vid utgången av 2018 till 1 384 miljarder kronor. Förändringar förklaras huvudsakligen av utvecklingen på den globala aktiemarknaden som har varit svag eller negativ. Placeringar i onoterade tillgångar och fastigheter har haft en positiv utveckling.

AP-fondernas sammanlagda resultat för 2018 var en förlust på 1,5 miljarder kronor. Fondkapitalet påverkades dessutom av utbetalda pensionsmedel och administrationsersättningar till Pensionsmyndigheten samt av inbetalda pensionsavgifter, vilka netto medförde ett utflöde av kapital på totalt 27 miljarder kronor. Föregående år uppgick utflödet till 30 miljarder kronor. Alltsedan 2009 har nettot av pensionsbetalningarna resulterat i utflöden.

AP-fonderna ska förvalta svenska allmänna pensionsmedel så att kraven på långsiktigt hög avkastning i förhållande till risk tillgodoses. Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fonderna har identiska placeringsregler, vilka bland annat innebär att samtliga fonder får placera i aktier och till en viss del i onoterade företag.

Sjätte AP-fonden har en särställning inom AP-fondsyttemet eftersom den har obegränsade möjligheter att äga andelar i både noterade och onoterade företag. En betydande del av resurserna inriktas specifikt mot ägande i onoterade bolag.

I det allmänna pensionssystemet ingår att en del av pensionsavgiften sätts av till så kallade premiepension och förvaltas i värdepappersfonder efter individuella val av pensionsspararna. För de personer som avstår från att välja fond placeras pensionsmedlen i AP7 Såfa (statens årskullsförvaltningsalternativ). AP7 Såfa är ingen fond utan en instruktion till Pensionsmyndigheten om hur placeringar för respektive sparare ska göras i de två byggstensfonder, AP7 Aktiefond och AP7 Räntefond. AP7 Såfa kan väljas hos Pensionsmyndigheten men den kan inte kombineras med några andra fonder i premiepensionssystemet. AP7 aktiefond och AP7 Räntefond kan också väljas hos Pensionsmyndigheten och kombineras med andra fonder. Endast fondens egen verksamhet redovisas dock under Sjunde AP-fonden i tabell 4. Till skillnad från de övriga AP-fondernas tillgångar tillhör Sjunde AP-fondens förvaltade tillgångar premiepensionssystemet, det vill säga att de förvaltas för pensionsspararnas räkning. Tillgångarna hos de övriga AP-fonderna tillhör fördelningssystemet.

Tabell 4 AP-fonderna 2018, marknadsvärde

Miljoner kronor	Tillgångar	Skulder	Fondkapital
Första AP-fonden	326 186	2 524	323 662
Andra AP-fonden	336 498	1 670	334 828
Tredje AP-fonden	359 111	18 444	340 668
Fjärde AP-fonden	352 523	3 211	349 312
Sjätte AP-fonden	35 020	370	34 650
Sjunde AP-fonden	824	49	775
Totalt	1 410 162	26 268	1 383 895

I den konsoliderade resultaträkningen i årsredovisningen för staten redovisas ålderspensioner från både inkomstpensionssystemet och premiepensionssystemet som transfereringar. Skillnaden mellan inbetalda avgifter och utbetalda pensioner redovisades fram till 2009 som nettoöverföring till ålderspensionssystemet och hushållssektorn (premiepensionssystemet) under transfereringar (se även avsnitt Noter till resultaträkningen, not 4 i årsredovisningen för staten). För åren 2009-2018 täcker inte avgifterna pensionskostnaderna, vilket gör att medel från AP-fondens avkastning används och dessa år redovisas AP-fondsmedel som intäkter av bidrag (se även avsnitt Noter till resultaträkningen, not 3, Årsredovisning för staten 2018). Åtaganden avseende ålderspension redovisas inte som skuld varken i den konsoliderade balansräkningen i årsredovisningen för staten eller hos AP-fonderna och påverkar därmed inte redovisad Nettoförmögenhet/Eget kapital. Åtaganden i premiepensionssystemet redovisas som avsättning i Pensionsmyndighetens årsredovisning men inte i årsredovisningen för staten. På samma sätt undantas motsvarande tillgångar vid konsolideringen av myndigheterna.

1.4 Statliga bolag, banker och finansinstitut

I tabell 1 särredovisas statens tillgångar och skulder i statliga bolag, banker och finansinstitut där ägarandelen uppgår till minst 20 procent. Ägande i företag där statens andel är mindre än 20 procent ingår bland myndigheternas tillgångar. I tabellbilagan Statliga bolag återfinns en sammanställning av nyckeltal avseende kalenderåret 2018 för bolag med statligt ägande. I tabellbilagan redovisas bolagens nyckeltal brutto och de summerar, efter elimineringar, till beloppen i sammanställningen över statliga sektorns förmögenhet (tabell 1). I tabell 1 ingår bolagen endast till den del de ägs av staten. Det högre värdet av bolagen i den statliga sektorn i jämförelse med det bokförda värdet är främst hänförligt till Svenska Spel AB, vars bokförda andelsvärde endast uppgår till 260 000 kronor men som ingår i tabell 1 med 4,6 miljarder kronor. En närmare redogörelse för bolagens verksamhet och resultat 2018 kommer att presenteras i regeringens årliga skrivelse till riksdagen om statliga bolag.

Totalt finns ett sextiototal företag där staten äger mer än 20 procent av aktierna. Företagens bokförda värde uppgår till 347 miljarder kronor. De sex största företagen är Vattenfall AB, Akademiska Hus AB, LKAB, Telia Company AB, Sveaskog AB och AB Svensk Exportkredit som tillsammans svarar för 71 procent av det totala bokförda värdet, vilket är oförändrat från föregående år. Vattenfall AB, Akademiska Hus AB och LKAB är de tre största företagen som motsvarar 49 procent av det totala bokförda värdet, en ökning med en procentenhet från föregående år.

Den statliga sektorns förmögenhet påverkas av förvärv och försäljning av företag, omstruktureringar, bolagens resultat med mera. Bolagens totala tillgångar har ökat med 156 miljarder kronor, skulderna har ökat med 135 miljarder kronor och det egna kapitalet har ökat med 21 miljarder kronor. Ökningen av det egna kapitalet beror på årets vinst som uppgår till 38 miljarder kronor och poster redovisade direkt som ökning av eget kapital på 3 miljarder kronor. Utdelning till staten om 20 miljarder kronor har reducerat ökningen.

Den största förändringen är Vattenfalls tillgångar som har ökat med 55 miljarder kronor, vilket motsvarar 13 procent av balansslutningen. Ökningen beror bl.a. på investeringar i materiella anläggningstillgångar, 22 miljarder kronor. Nettoökningen blev 12 miljarder kronor. De största investeringsprojekten avser vindkraftsparker i Danmark. Dessutom har derivattillgångar ökat med 13 miljarder kronor och banktillgångar med 8 miljarder kronor. Bolagets skulder har ökat med 42 miljarder kronor till 359 miljarder kronor. Skuldökningen avser främst kortfristiga derivatskulder och andra räntebärande skulder som tillsammans har ökat med 25 miljarder kronor.

Svensk Exportkredits tillgångar och skulder har ökat med ca 37 miljarder kronor, vilket motsvarar 14 procent av balansslutningen. Förändringen av tillgångarna gäller främst utlåning till allmänheten, som har ökat med 20 miljarder kronor till

161 miljarder kronor. Ökningen avser främst krediter med fast räntesats till exportföretagens kunder inom svenska statens system för statsstödda exportkrediter (CIRR-systemet). Skuldökningen förklaras framför allt av emitterade värdepapper, som har ökat med 33 miljarder kronor till 256 miljarder kronor.

SBAB:s tillgångar och skulder har ökat med drygt 30 miljarder kronor, vilket är 8 procent av balansomslutningen. Utlåning till allmänheten har ökat med 29 miljarder kronor till 364 miljarder kronor. Det är främst bolånen som har ökat. Skuldökningen avser till stor del emitterade värdepapper som har ökat med 16 miljarder eller 12 procent till 291 miljarder kronor. Ökningen avser främst obligationer i utländsk valuta, som har ökat med 20 miljarder kronor. Dessutom har inlåningen från privatpersoner ökat med 12 miljarder kronor till 87 miljarder kronor, en ökning med 16 procent.

1.5 Riksbanken

Riksbankens tillgångar har ökat med 65 miljarder kronor. Ökningen förklaras främst av ett större innehav av svenska statsobligationer, som har medfört att värdepapper i svenska kronor har ökat med 38 miljarder kronor. Investeringarna har minskat jämfört med de tre föregående åren och utgörs enbart av återinvesterade medel från förfall och kupongbetalningar. Marknadsvärdet på de svenska statsobligationerna uppgick vid årsskiftet till 392 miljarder kronor. Riksbankens innehav utgjorde cirka 43 procent av Riksgäldskontorets utestående stock av reala och nominella obligationer. Syftet med innehavet är att sänka den allmänna räntenivån för lån på längre löptider. Den sänkta räntenivån påverkar bland annat kronkursen nedåt och bidrar därmed till högre inflation. Fordringar på utlandet utgörs främst av obligationsinnehav och har ökat med 24 miljarder kronor till 454 miljarder kronor. Ökningen är främst ett resultat av kronans försvagning. Ökningen av skulderna uppgår till 64 miljarder kronor och förändringen avser främst en ökning av skulden för finjusterande transaktioner med 77 miljarder kronor samt en ökning av skulden för inlåning av utländsk valuta från Riksgäldskontoret med 17 miljarder kronor på grund av kronans försvagning under året. Därmed uppgår skulden till Riksgäldskontoret till 255 miljarder kronor. Lånet har använts till en förstärkning av valutareserven. Skuldcertifikaten har däremot minskat med 39 miljarder kronor. Det egna kapitalet har ökat med 1,2 miljarder kronor, då årets utdelning till staten på 2,3 miljarder kronor var lägre än årets överskott på 3,5 miljarder kronor.

1.6 Den statliga sektorn 1992-2018

Nedan visas diagram med tidsserier för den statliga sektorn. Diagram 1 speglar utvecklingen från 1992 för den statliga sektorns samlade nettoförmögenhet i kronor och som andel av bruttonationalprodukten. Diagram 2 visar de olika organisationernas

tillgångar, skulder och nettoförmögenhet. Diagram 3 speglar förändringen av den statliga sektorns nettoförmögenhet och BNP-utvecklingen.

Tidsserierna presenteras i löpande priser. Tidsserierna grundas på de årsredovisningar för staten som publicerats varje år sedan Årsredovisning för staten 1993/94. De första åren publicerades årsredovisningen av Riksrevisionsverket. Sedan årsredovisningen för staten 1998 publiceras den i Regeringens skrivelse till Riksdagen. Cirka en månad tidigare publicerar Ekonomistyrningsverket (ESV) Underlag till årsredovisning för staten på ESV:s hemsida. ESV:s underlag publiceras den 15 mars och regeringens skrivelse den 15 april.

Redovisningen för myndigheterna görs enligt bokföringsmässiga principer som i så stor utsträckning som möjligt har hållits konstanta över tiden. Utveckling av principerna skedde successivt och mest tydligt fram till 2000. Detta innebär att jämförbarheten är något sämre för de tidigare åren jämfört med senare år. Vid varje publicering görs redovisningen jämförbar med föregående år. Skatteintäkter har redovisats fullt periodiserade sedan 2006 med ändrade jämförelsetal för 2005. Dessförinnan redovisades skatterna kassamässigt. Redovisningsmetoden för upplupna skatteintäkter har utvecklats vidare under 2018, vilket innebär att skatter som debiteras efter bokslutstidpunkten tas upp som upplupen intäkt. Innan dess ingick posten i en ackumulerad periodiseringseffekt som uppkommer när de beräknade intäkterna för det aktuella året jämförs med de skatter som har debiterats och bokförts vid bokslutstillfället. Upplupna skatteintäkter 2017 har reviderats och därigenom ökat med 186 miljarder kronor. Statens nettoförmögenhet har förbättrats ökar med motsvarande belopp. Intäkten i resultaträkningen förändras inte. För 2018 beräknas den upplupna intäkten uppgå till 277 miljarder kronor. Detta medför alltså ett brott i tidsserien över statens nettoförmögenhet.

Från och med 2012 ändrades redovisningsprinciperna för statsskulden. Från 2015 värderas de finansiella instrument som innehas för att generera avkastning till verkligt värde som bestäms utifrån marknadsvärdet. Dessutom redovisas Riksgäldskontorets affärsdagsredovisning brutto från 2015 vilket ökade tillgångs- respektive skuldsidan med cirka 30 miljarder kronor. Jämförelsetalen för 2014 har justerats för båda förändringarna.¹ Beloppen uppgick 2018 till 92 respektive 58 miljarder kronor.

Sammanställningen i övrigt bygger också på de ingående organisationernas officiella årsredovisningar.

¹ Placeringspolicyn för Insättningsgarantifonden och Kärnavfallsfonden ändrades under 2014 och medger sedan dess att affärer med återköpsavtal (repör) ligger öppna över bokslutsdagen. Dessa redovisas dock netto. Bruttobeloppen är för 2014 62 miljarder kronor, för 2015 55 miljarder kronor, för 2016 67 miljarder kronor, för 2017 76 miljarder kronor och för 2018 78 miljarder kronor.

De statliga bolagen tillämpar främst IFRS (International Financial Reporting Standards), men till en del även svenska redovisningsprinciper. De finansiella bolagen redovisar enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, men anpassar dock sin rapportering för att möjliggöra konsolideringen.

Riksbankens guld och värdepapper värderas till marknadsvärde. Fordringar, tillgodohavanden och skulder redovisas till nominellt värde. I övrigt baseras redovisningen på anskaffningsvärdet.

AP-fondernas tillgångar och skulder har värderats till marknadsvärde från 1999 och dessförinnan till anskaffningsvärde.

Diagram 1 Den statliga sektorns samlade tillgångar, skulder och nettoförmögenhet samt nettoförmögenhet som andel av BNP

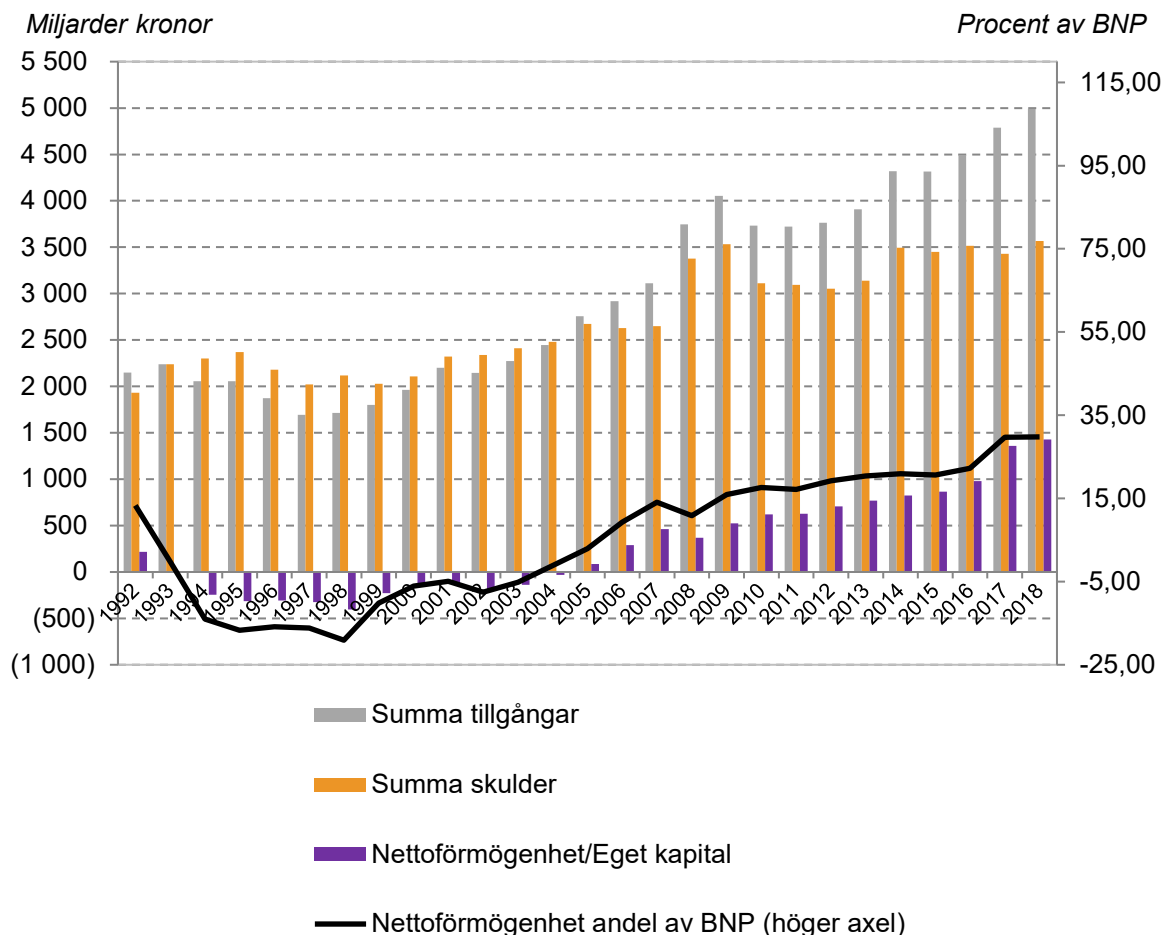

Diagram 2 Den statliga sektorns samlade nettoförmögenhet per organisation

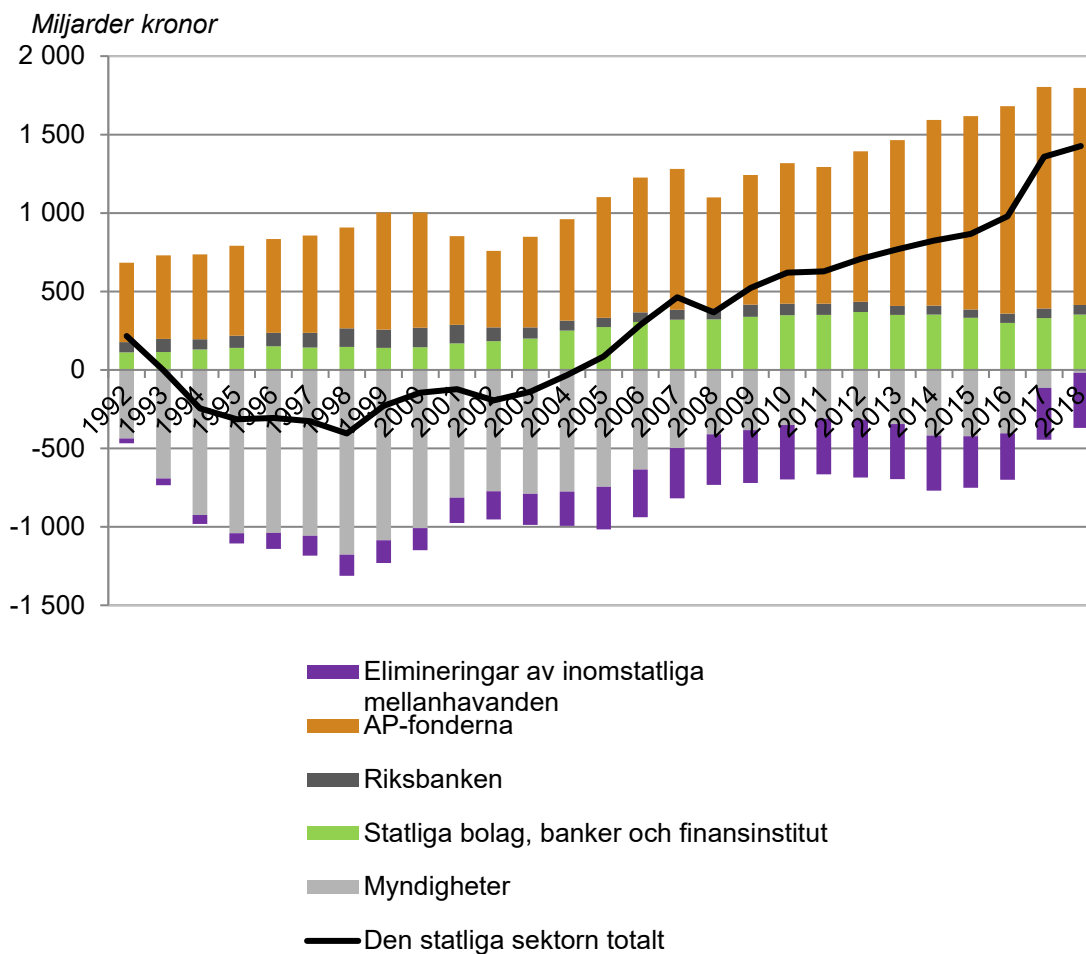
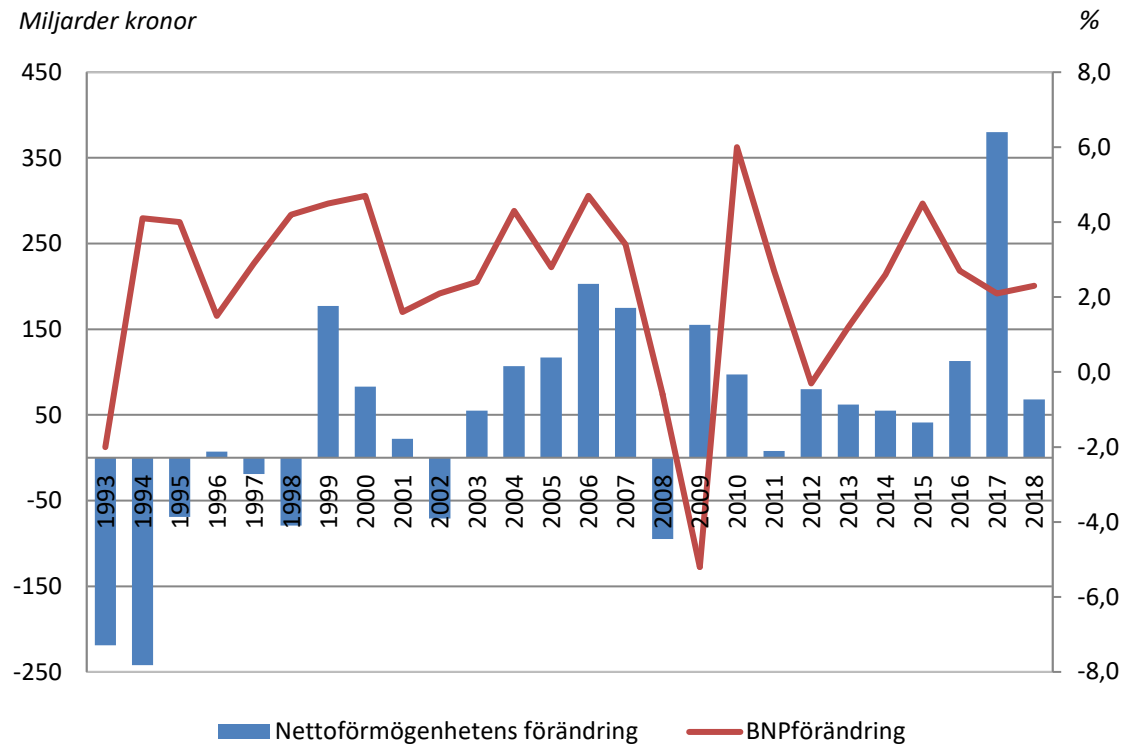

Diagram 3 Nettoförmögenhetens förändring för den statliga sektorn och BNP-utvecklingen

ESV gör Sverige rikare

–Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen
och granskar Sveriges EU-medel.

–Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.